

Kytice

1) Info:

Název - Kytice

Autor – Karel Jaromír Erben

Ilustrátor - Jiří Miňovský

Nakladatelství - Dobrovský

Místo vydání - Praha

Rok vydání - 2020

Překladatel - null

2) Zařazení díla časově

Třetí období národního obrození

3) Spisovatelé téže doby a jejich hl. Díla :

Josef Kajetán Tyl - Fidlovačka

Karel Hynek Mácha - Máj

4) Literární druh :

Lyricko-epický

5) Literární žánr :

Balada

6,7,8,9,10 :

1) Kytice :

Téma : smrt matky, která po sobě zanechala mnoho dětí, sirotků, ty nyní truchlí, obrovské vlastenectví (matka = vlast)

Hlavní myšlenka : matka = symbol národa a vlasti

Hlavní postavy : zemřelá matka, sirotky

2) Poklad :

Téma : matka na velký pátek spěchá na mši, když narazí na vchod do jeskyně plné zlata, stříbra a jiného bohatství, je tím tam okouzlena, že chce víc a víc, zapomene na své dítě, a stále ho přemlouvá, aby ještě chvíli počkalo, nakonec se vchod zavře i s dítětem. Až za rok se vchod znovu otevře a matka se shledá se svým dítětem, bohatství už ji dál nezajímá

Hlavní myšlenka : často se necháme odradit od důležitých věcí kvůli slávě a bohatství, až příliš pozdě přijdeme na to, že jsme to dobré propásli a připravili se o to vlastní hloupostí

Hlavní postavy : matka a její dítě

3) Svatební košile :

Téma : rouhající se dívka, která neujde trestu (typické pro Erbena) → příliš pozdě si uvědomuje, že to není ten chlapec, kterého kdysi měla ráda, milý si ji odvede na hřbitov, a tam si ji chce vzít, zachrání se jen díky modlitbám

Hlavní myšlenka :

neměli bychom se tak rouhat a nehodně prosit, velký důraz kladen na víru (kdyby se dívka nemodlila, zemřela by)

Hl. Postavy :

mladá dívka – prosí Panenku Marii, aby jí vrátila jejího milého z ciziny

dívčin milý – mrtvý, vrací se pro svou dívku na svět, aby se stala jeho ženou

4) Polednice :

Téma :

matka v návalu rozčilení přivolá na své ukřižované dítě Polednici, jakousi tajemnou bytost, ta opravdu přijde a požaduje na matce dítě, matka je k smrti vyděšená, dítě k sobě tiskne takovou silou, že jej udusí

Hl. Myšlenka :

kvůli naprostým maličkostem se člověk rozzlobí na svého bližního, a až příliš pozdě si uvědomuje, že to nebylo třeba, že dítě mělo matku jen rádo a chtělo, aby se mu více věnovala, matka si to však uvědomila až příliš pozdě, sama se vlastně potrestá

Hl. Postavy :

matka, dítě, Polednice, otec a spolu s ním a polednem přichází jakési uvolnění

Zlatý kolovrat :

Téma :

mladý pán (šlechtic) se zamiluje do dívky, kterou náhodně potká při lovu. Její matce nařídí, aby ji dovedla na zámek, babice a její druhá dcera však Dorničce štěstí závidí a tak ji v lese zabijí, a usekají končetiny a vypíchnou oči. Vše je prozrazeno poté, co ji najde dědeček, za zlatý kolovrat, kužel a přeslici vymění Dořiny údy a ji oživí. Její zlá sestra je prozrazena když začne na zlatém kolovratu příst.

Hl. Myšlenka :

autor poukazuje na lidskou závist, její následné potrestání (Boží mlýny melou), každý je po zásluze potrestán („Kdo jinému jámu kopá, sám do ní padá!“)

Hl. Postavy :

matka – babice a její dvě dcery, mladý šlechtic

Štědrý den :

Téma :

dvě mladé dívky Hana a Marie se na Štědrý den vydaly prosekát ledy na jezeře, aby zjistily, jaká je čeká budoucnost, Hana se viděla se švarným Václavem, Marie spatřila jen rakev a kostel, do roka se vše vyplnilo, Hana se vdala, Marie zemřela

Hlavní myšlenka:

Slovy autora : je lépe v mylné naději snít, nežli budoucnost odhaliti a strašlivou poznat jistotu.

Hl. Postavy :

dvě mladé dívky Marie a Hana

Holoubek :

Téma :

mladé ženě zemře muž, ona však velmi brzy přestane truchlit a vezme si jiného muže. Holoubek, který sedává na dubu nad nebožtíkovým hrobem, vrká tak žalostně, že ženě vinu připomene (důvod výčitek je ten, že svého prvního manžela otrávila) a ta spáchá sebevraždu, utopí se v řece.

Hl. Myšlenka :

holoubek symbolizuje svědomí a právě to ženu dohnalo až k sebevraždě.

Hl. Postavy :

mladá vdova, její nový manžel

Záhořovo lože :

Téma :

mladý poutník potká na své cestě do pekla zlosyna Záhoře, který zabil mnoho lidí. Záhoř jej nechá projít jen díky tomu, že mu poutník slíbí, že mu přijde říct, co v pekle viděl a slyšel. Po roce se poutník vrací a vypravuje, že ďábel, který sepsal smlouvu s jeho otcem a tím poskvrnil duše i všech svých potomků, odmítal vydat tuto smlouvu a tak jej musel Satan (vládce pekel)

mučit. Nejprve v pekelné koupeli, pak s pekelnou
děvou a nakonec ho rozkázal dát na Záhořovo lože.
Záhoře to vyděsí, prosí za odpuštění a ptá se poutníka,
jak odčinit své hříchy. Ten vezme jeho kyj z jabloně,
zarazí jej do skály a přikáže mu, aby u něj klečel a prosil
za odpuštění, má na něj počkat. Poutník se až jako
starý muž vrací po 90 letech, aby oba se Záhořem
konečně dosáhli klidu a jako dvě bílé holubičky se
vznesou na nebesa

Hlavní myšlenka :

víra v Boha vede k vykoupení

Hl. Postavy :

poutník, jehož duši otec zaprodal ďáblu a který se pro
ni vydává

Záhoř, zločinec, který svou duši pokáním osvobodí

Vodník :

Téma :

mladé děvče neuposlechne svou matku, a je vtažena
do vodního světa. Následně se stává Vodníkovou
ženou, a narodí se jí dítě.

Hl. Myšlenka :

mateřská láska, lidová slovesnost a pověsti o vodnících

Hl. Postavy :

matka, dcera, vodník, vodníkovu dítě

Vrba :

Téma :

sepětí mladé ženy s vrbou, když vrbu její manžel pokácí, žena umírá, muž dá z jejího dřeva vyrobit kolébku, aby bylo jejich dítě stále s matkou

Lilie :

Téma :

mladá dívka zemře a na jejím hrobě vyroste překrásná lilie, jistý šlechtic ji v lese najde a nechá si ji přesadit k domu, je jí okouzlen, v noci dívka ožívá a chodí po sadě, muž se do ní zamiluje. Po svatbě mu dívka dokonce porodí dítě, ale muž musí nachvíli odjet, pověří svou matku, aby se o lilii starala, ta jich však naschvál zahubí

Dceřina kletba :

Téma :

mladá dívka prokleje svou matku, za to, že ji podporovala v jejím lehkomyšlném životě. Dívka otěhotněla a zabila své dítě, teď se chystá oběsit

Věstkyně :

Téma :

věstkyně promlouvá o českém národu, o věstbě kněžny Libuše, o Přemyslu Oráčovi

Hl. Myšlenka:

vlastenectví, víra v budoucnost národa, snaha probudit vlastenectví v čtenáři

11,12) Jazyk a kompozice :

13 balad, chronologické, er-forma, převážně spisovné, objevují se archaismy a historismy , zvukomalba(Vodník), přirovnání, personifikace, metafora, popis osob, líčení krajiny.

